

Pla Docent

1. Informació descriptiva del curs

Nom: Història Econòmica i de l'Empresa (ADE-ECO) / International Economic and Business History (IBE)

Any Acadèmic: 2011-2012

Any: Segon

Trimestre: Primer i Segon

Graus: ECO/ADE/IBE

Codi: 20831 i 21121

Nombre de crèdits ECTS: 9

Hores d'estudi: 225

Idiomes amb els quals s'imparteix: Català, castellà i anglès

Professors Primer Trimestre: Carles Brasó, Cristian Ducoing and Manuel Llorca-Jaña

Professors Segon Trimestre: Héctor García Montero y Xavier Tafunell

Primera Part / Primer Trimestre. Història Econòmica Mundial i de l'Empresa

2. Descripció del curs

Aquest curs estudia el desenvolupament de l'economia internacional i de l'empresa des del període preindustrial fins als nostres dies. Comprèn les diferents fases del creixement econòmic modern, l'impacte dels majors fets històrics en l'economia i també la transformació de les institucions econòmiques globals.

Aquest és un curs introductori que ofereix als alumnes coneixements bàsics sobre el canvi històric en l'economia global.

3. Competències prèvies

Els estudiants haurien d'estar familiaritzats amb:

- Coneixements bàsics sobre la Història Mundial Contemporània: els principals processos i els fets més rellevants.
- Els continguts dels cursos *Introducció a l'Economia y Anàlisi de Dades*

Els estudiants haurien de complir els següents requeriments bàsics:

- Ús bàsic de programes de dades (ex. Excel) i de processament de textos (ex. Word).
- Domini i comprensió de l'estadística descriptiva ensenyada en el curs *Anàlisi de Dades*.

4. Competències a assolir

Competències Generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Habilitat per a cercar dades rellevants des de fonts diverses. Interpersonals 2. Millorar les habilitats de presentació. 3. Treball en grup. 4. Habilitats d'escriptura. General 5. Raonament crític en llegir, escriure i comunicar-se oralment. 6. Anàlisi i síntesi de dades qualitatives. 7. Anàlisi i síntesi de dades quantitatives. 8. Organitzar i planejar tasques. 9. Adaptar-se a nous desafiaments.	1. Capacitat per a classificar cronològicament els fets històrics relatius a la Història Econòmica Mundial 2. Capacitat per a explicar els fets bàsics de la Història Econòmica Mundial. 3. Aprendre a analitzar figures i taules tot indicant l'evolució de les variables econòmiques bàsics en el llarg termini. 4. Capacitat per a transformar informació de dades en fets històrics 5. Comprendre les interaccions i diferències entre l'anàlisi de curt i llarg termini. 6. Graficar i fer càlculs a partir de dades estadístiques. 7. Capacitat de transformar dades històriques en taules estadístiques. 8. Contextualització històrica i eines de l'anàlisi econòmica.

5. Contingut

Programa. Temes de les 16 Lliçons (Classes magistrals).

Tema 1. Visió Panoràmica de la història econòmica mundial. Principals aspectes. [L1]

Tema 2. Economies preindustrials.

2.1 Població i tecnologia agrícola [L2]

2.2 Dinamisme dels intercanvis: L'era del comerç. [L3]

Tema 3. La revolució industrial (1750-1870).

3.1 Canvi tecnològic i canvi de l'oferta en el sector industrial. [L4]

3.2 Patrons de consum i nivells de vida. [L5]

Tema 4. La integració de l'economia mundial: La primera globalització (1870-1913).

4.1 El renaixement de l'imperialisme. [L6]

4.2 Globalització financera i el patró oro. [L7]

4.3 Moviments internacionals de béns, capital i treball. [L8]

Tema 5. La crisi econòmica del període d'entreguerres.

5.1 La fallida de l'ordre econòmic previ a la Gran Guerra. El llegat del conflicte bèl·lic. [L9]

5.2 La Gran Depressió. [L10]

5.3 La recuperació econòmica: experiències nacionals. [L11]

Tema 6. L'època daurada del capitalisme (1945-1980).

6.1 Les bases institucionals de la recuperació de postguerra. [L12]

6.2 Models d'industrialització. [L13]

6.3 Shocks econòmics dels 1970 i la fi de l'època daurada. [L14]

Tema 7. L'economia mundial durant les darreres tres dècades, 1980-2010.

7.1 La nova globalització i el nou ordre financer. [L15]

7.2 El col·lapse del bloc soviètic, l'evolució de la Unió Europea i l'auge dels nous països i regions. [L16]

Programa. Temes dels 6 seminaris.

Seminari 1: Introducció als indicadors del desenvolupament econòmic. [S1]

Seminari 2: La Revolució Industrial: per què Anglaterra? Per què no França, Xina, Índia o Japó? [S2]

Seminari 3: La revolució financera anglesa i les seves conseqüències. [S3]

Seminari 4: Els orígens i significats de la "globalització" [S4]

Seminari 5: Mobilitat dels factors: l'emigració europea, 1840-1914 [S5].

Seminari 6: El rol del GATT i de l'OMC en la liberalització del comerç mundial entre 1947 i 2000. [S6]

Calendari del curs i implementació dels continguts.

Setmana 1

Lliçó 1: Visió panoràmica de la història econòmica mundial.

Lectures per a la lliçó 1: A. Maddison. (2002), pròleg; Cameron (2000), capítol 1 (*Introducción*).

Lliçó 2: Economies preindustrials. Població i Tecnologia agrícola

• **Lectures per a la lliçó 2:** R. Cameron (2000), capítol 5; Comín et al. (2010), capítol 1. (*La Edad Media*); C. Cipolla (2003), capítol 3, (*Productividad y producción*, pp. 121-140).

Setmana 2

Lliçó 3: Economies preindustrials. La dinàmica dels intercanvis: l'era del comerç.

Lectures per a la lliçó 3: Cameron (2000), capítols 5 i 6 (*Nacionalismo económico e imperialismo*); Di Vittorio (2006) (seccions rellevants en els capítols 3 i 4, de Guenzi i Davis, respectivament); Comín et al. (2010), capítol 2. (*Europa se abre al mundo*)

Lliçó 4: La revolució Industrial (1750-1870). Canvi tecnològic i canvis en l'oferta del sector industrial.

Lectures per a la lliçó 4: Comín et al. (2010), capítulo 5 (*La difusión de la industrialización y la emergencia de las economías capitalistas*); Cameron (2000), capítols 7 i 8 (*El origen de la industria moderna i Desarrollo económico en el siglo XIX*).

Setmana 3

Seminari 1: Introducció als indicadors del desenvolupament econòmic.

Lectures per a S1: les de L1.

Preguntes principals a respondre per part dels presentadors:

- Quins són els principals indicadors del desenvolupament econòmic?
- Per què són mesures? Per què són importants?
- Quina mena de conclusions podem extreure d'aquests indicadors? Donar exemples mitjançant la comparació entre països.
- Quines són les seves principals limitacions?
- Pots pensar en algun altre indicador rellevant no inclòs habitualment per la historiografia econòmica?

Lliçó 5: La revolució industrial (1750-1870). Patrons de consum i nivells de vida.

Lectures per a la lliçó 5: De Vries (2009), capítol 4 (*La revolución industrial: demanda del consumo*).

Lliçó 6: La integració de l'economia mundial: la primera globalització (1870-1913). El renaixement de l'imperialisme.

Lectures per a la lliçó 6: Cameron (2000), capítol 12 (*El renacimiento del Imperialismo occidental*); Foreman-Peck (1995), capítol 6 (*Comercio Internacional y el dominio Europeo, 1875-1914*); Kenwood y Loughheed (1992) (*Aspectos internacionales del crecimiento económico en el siglo XIX*).

Setmana 4

Seminari 2: La Revolució Industrial. Per què Anglaterra? Per què no França, Xina, Índia o Japó?

Lectures per a S2: Maddison (2002), capítol 3 (*Interacción comercial entre Asia y Occidente, 1500 – 2003*); Landes (2000), capítol XIII (*Naturaleza de la revolución industrial*, pp. 179-191) i capítol XV (*Gran Bretaña y los demás*, pp. 203-217); Ibáñez Rojo (2007) (*El debate sobre la Gran Divergencia y las bases institucionales del desarrollo económico*)

Preguntes principals que els presentadors hauran de respondre:

- Per què aquests països foren els candidats principals a experimentar la Revolució Industrial?
- Per què la Revolució Industrial fou britànica?
- Què s'entén com a "la difusió de la Revolució Industrial? Com s'esdevingué?
- Què s'entén per la Gran Divergència?

Lliçó 7: Integració de l'economia mundial: la primera globalització (1870-1913). Globalització financera i el patró oro.

Lectures per a la lliçó 7: Kindleberger (1984), capítol 4 (*Bimetallismo y la aparición del patrón oro*); Foreman-Peck (1995), capítol 9 (*El apogeo del patrón oro, 1875-1914*); Eichengreen (2008), capítol 2 (*El patrón oro*).

Lliçó 8: Integració de l'economia mundial: la primera globalització (1870-1913). Moviments internacionals de béns, capital i treball.

Lectures per a la lliçó 8: Foreman-Peck (1995), capítol 8 (*Migración internacional*); Kenwood y Loughheed (1992), capítols 2 i 5 (*Movimientos internacionales de capital de largo plazo, 1820-1913* i *El comercio internacional en el siglo XIX*).

Setmana 5

Seminari 3: La Revolució Financera anglesa (RFI) i les seves conseqüències.

Lectures per al seminari 3: Kindleberger (1984), capítol 9 (seccions rellevants sobre Anglaterra); Cameron (2000), seccions escollides dels capítols 6 i 7; Zamagni (2010), capítols 3 i 4.

Preguntes principals que els presentadors hauran de respondre:

- Abans de la Revolució Gloriosa, quines foren les principals fonts de tributació a Anglaterra? Van proveir ingressos suficients a l'Estat?
- Quines foren les característiques principals de la RFI?
- Quines foren les institucions que hi hagué darrera la RFI?
- Quines foren les principals implicacions de la RFI arreu d'Europa i com l'experiència anglesa es diferencià de la d'altres estats europeus de l'època?

Lliçó 9: La crisi econòmica del període d'entreguerres. La fallida de l'ordre previ a 1913. El llegat de la I Guerra Mundial.

Lectures per a la lliçó 9: Tafunell (*La economía internacional en los años de entreguerras 1914 – 1945*), a Comín et al. (2010), pp. 287 – 314; Cameron (2000), dues primeres seccions del capítol 14 (*Desintegración económica internacional*); Foreman-Peck (1995), dues primeres seccions del capítol 10 (*Comercio Internacional en el crepúsculo del capitalismo*); Kenwood y Loughheed (2000), capítol 11 (*La economía internacional en el periodo de entreguerras*).

Setmana 6

Seminari 4: Els orígens i significats de la “globalització”.

Lectures per a S4: Held et al. (2000), introducció i conclusions (només pp. 414-423); O'Rourke y Williamson (2007), capítol 1 i 6, (*Globalización e Historia i La reacción a la globalización*)

Preguntes principals que hauran de respondre els presentadors:

- Què és la globalització? Com hauria de ser conceptualitzada?
- Quines foren els principals conductors de la globalització?
- Què s'entén per la reacció a la globalització?
- Representa la globalització contemporània una novetat?

Lliçó 10: La crisi econòmica del període d'entreguerres. La Gran Depressió.

Lectures per a la lliçó 10: Kindleberger (1984), capítol 20 (*La depresión de 1929*); Cameron (2000), tercera secció del capítol 14 (*La desintegración económica internacional*); Kenwood y Loughheed (1992), capítol 15 (*La gran depresión*); Foreman-Peck (1995), darrera secció del capítol 10 (*Comercio Internacional y el crepúsculo del capitalismo liberal*)

Lliçó 11: La crisi econòmica del període d'entreguerres. Recuperació econòmica: experiències nacionals.

Lectures per a la lliçó 11: Eichengreen (2000), capítol 3 (*Inestabilidad de entreguerras*); Foreman-Peck (1995), capítol 11 (*La desintegración del Patrón Oro*).

Setmana 7

Seminari 5: Mobilitat dels factors: La migració europea, 1840-1914.

Lectures per al S5: Foreman-Peck (1995), capítol 8 (*La migración internacional, 1875-1914*); Kenwood y Loughheed (1992), capítol 3 (*Migración Internacional, 1820-1913*); Yáñez (1996) (*Introducción*).

Preguntes principals que hauran de respondre els presentadors:

- Quins foren els principals països receptors? Quins foren els principals països aportadors d'emigrants? Sisplau, presenteu estadístiques per als diferents períodes.
- Quines foren les principals causes de l'emigració europea després del 1840? Empleu el mètode d'anàlisi d'“empènyer i estirar”.
- Quines foren les principals conseqüències econòmiques de les migracions massives? Sisplau, amb referències als països receptors i aportadors.
- Quina relació tenim nosaltres amb les migracions?

Lliçó 12: L'època daurada del capitalisme (1945-1980). Les bases institucionals de la

recuperació de postguerra. Models d'industrialització. Shocks econòmics dels 1970 i la fi de la "Golden Age" (Época Dorada).

Lectures per a la lliçó 12: Cameron (2000), capítol 15 (*Recontruyendo la economía mundial, 1945-1973*); Eichengreen (2000), capítol 4 (*El sistema de Bretton Woods*); Foreman-Peck (1995), capítol 12 (*La redirección de la economía internacional, 1939-1953*); Kenwood y Loughheed (1992), capítol 16 (*Planificando por el futuro de la economía internacional y el periodo de transición, 1944-1950*)

Setmana 8

Seminari 6: El rol del GATT i de l'OMC en la liberalització del comerç mundial entre 1947 i 2000.

Lectures per al S6: Foreman-Peck (1995), capítol 13 (*El nuevo orden del libre comercio*); Kenwood y Loughheed (1992), capítol 19.

Preguntes principals que hauran de respondre els presentadors:

- Quan i per què fou creat el GATT?
- Quines són les barreres aranzelàries i no aranzelàries?
- Quines foren les principals rondes negociadores entre 1947 i 1980? Què es va discutir en aquests reunions?
- Quins foren els grups d'interès al darrera d'aquestes negociacions?
- Quina fou la contribució del GATT a la liberalització del comerç mundial entre 1947 i 1973?
- Quina ha estat la contribució de l'OMC des d'aleshores?

Lliçó 13: L'època daurada del capitalisme (1945-1980). Models d'industrialització.

Lectures per a la lliçó 13: Foreman-Peck (1995), capítol 15 (*La búsqueda de un nuevo régimen*); Kenwood y Loughheed (2000), capítols 20 i 21 (*Comercio y crecimiento en la economía internacional 1945 – 2000, los países desarrollados, i Comercio y crecimiento en la economía internacional 1945 – 2000, los países en vías de desarrollo, las economías de planificación central y las economías en transición*); Zamagni (2001), capítol 14 (*La edad de oro del desarrollo*, pp. 239-247).

Lliçó 14: L'època daurada del capitalisme (1945-1980). Els shocks econòmics de la dècada de 1970 i la fi de l'època daurada.

Lectures per a la lliçó 14: Eichengreen (2000), capítol 5 (*Después de Bretton Woods*); Di Vittorio (2006), capítol 11, per A. Carreras.

Setmana 9

Lliçó 15: L'economia mundial durant les darrers tres dècades, 1980-2010. La nova globalització i el nou ordre financer.

Lectures per a la lliçó 15: Eichengreen (2000), capítol 6 (*El nuevo orden monetario internacional*); Kenwood y Loughheed (2000), capítol 18 (*Relaciones monetarias internacionales, 1945-2000, només la darrera sección*); Ferguson (2008), capítol 6.

Setmana 10

Lliçó 16: L'economia mundial durant les darreres tres dècades, 1980-2010. El col·lapse del bloc soviètic, l'evolució de la Unió Europea i l'auge dels nous països i regions.

Lectures per a la lliçó 16: Cameron (2003), capítol 16 (*La economía mundial al inicio del siglo XXI*). Zamagni (2010), capítol 15.

6. Bibliografia

Lectures bàsiques (només capítols seleccionats)

- (*) Cameron, Rondo E. *Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente*. Alianza (Madrid, 2000) [HC21 .C3618 2000, Ciutadella]
- (*) i (**) B. Eichengreen, *La Globalización del capital : historia del sistema monetario internacional*, Antoni Bosch, (Barcelona, 2000) [HG3881 .E33518 2000, Ciutadella]
- (*) J. Foreman-Peck, *Historia económica mundial: relaciones económicas internacionales desde 1850*. Prentice Hall, cop. (Madrid, 1995). [HC54 .F6718 1995, Ciutadella]
- (*) A. G. Kenwood & A. L. Lougheed, *Historia del desarrollo económico internacional*. Istmo, (Madrid, 1992) [HD82 .K468 1992, Ciutadella]
- F. Comín, M. Hernández y E. Llopis. Editores. *Historia Económica Mundial. Siglos X-XX*. Crítica, (Barcelona, 2010). [HC383 .H573 2010, Ciutadella]
- V. Zamangni. *Historia Económica de la Europa Contemporánea*. Crítica, (Barcelona 2010) [HC240 .N4418 2001, Ciutadella]
- A. Maddison. *La economía mundial. Una perspectiva milenaria*. Ariel, (Barcelona, 2002) [HC21 .M33 2002, Ciutadella].

Lectures complementàries (només capítols seleccionats)

- (*) J. De Vries, *La Revolución industrial : consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente*, Crítica, (Barcelona, 2009) [HC79.C6 D4818 2009, Ciutadella]
- (*) N. Ferguson, *El triunfo del dinero: cómo las finanzas mueven el mundo*, Debate (Barcelona, 2009). [HG171 .F4718 2008, Ciutadella].
- D. Held et al, *Las transformaciones globales: política, economía y cultura*, Oxford University Press (México D.F, 2002). (no disponible a la UPF; està disponible mitjançant el CCUC)
- (*) C. P. Kindleberger, *Historia financiera de Europa*, Crítica, cop. (Barcelona, 1988). [HG186.A2 K56 1993, Ciutadella].
- (*) A. Di Vittorio (editor), *Historia económica de Europa : siglos XV-XX*, Routledge (Londres, 2006). [HC240 .D3518 2007, Ciutadella].
- Yáñez, César Título *Saltar con red: la temprana emigración catalana a América :1830-1870*, Alianza (Madrid, 1996) [JV7398 .Y365 1996, Ciutadella].
- A. Guerra y J. F. Tezanos (editores), *La inmigración y sus causas*. Madrid, Editorial Sistema, pp. 53-92. [disponible al Campus Global]
- Kevin H. O'Rourke y Jeffrey G. Williamson. *Globalización e Historia. La Evolución de la economía atlántica en el siglo XIX*. Prensas Universitarias de Zaragoza. (Zaragoza, 2006). [HF1711 .O7618 2006, Ciutadella].
- Enrique Ibáñez Rojo. "El debate sobre la Gran Divergencia y las bases institucionales del desarrollo económico" *Investigaciones de historia económica: revista de la Asociación Española de Historia Económica*, ISSN 1698-6989, Nº. 7, 2007 , págs. 133-162 [accés gratuït des dels ordinadors de la Universitat]
- Landes, David, *La riqueza y la pobreza de las naciones*, Crítica, (Barcelona, 2000) [Ciutadella HC240.Z9 W418 1998]
- Cipolla, Carlo (2003), *Historia Económica de la Europa preindustrial*, Icaria, Barcelona. (Capítulo 3, "Productividad y producción", pp. 121-140).

[Ubicació dels textos en el catàleg de la Universitat]

Lectures avançades

Si els estudiants demanen lectures avançades per algun tema específic, hauran de contactar amb els professors Carles Brasó, Cristian Ducoing i Manuel Llorca-Jaña.

(*)Versió disponible en anglès.

(**)Versió disponible en francès.

7. Avaluació

L'avaluació del curs es compon de dues parts: participació en els seminaris i en l'examen final. Els seminaris representen el 50 per cent de la qualificació final i l'examen en representa l'altre 50 per cent. Això no obstant, tots els estudiants hauran d'obtenir almenys una qualificació de 4 (en una escala de 10) en ambdues parts de la qualificació per tal d'aprovar el curs.

D'acord amb el Pla d'Estudis dels graus, les dues seqüències d'Història Econòmica i de l'Empresa (ECO/ADE), o bé d'Història Econòmica Internacional i de l'Empresa (IBE), componen una única assignatura. Per tant, la qualificació final d'ambdues seqüències del curs serà la nota mitjana de la qualificació de cada una d'elles, condicionada a una qualificació mínima de 4 en ambdues. Si l'estudiant no aconsegueix superar l'avaluació haurà de presentar-se a l'examen de segona convocatòria de Setembre. Si l'estudiant no aconsegueix aprovar aquest examen haurà de repetir el curs sencer.

Seminaris (50%)

Els estudiants seran avaluats per la seva preparació i lliurament de presentacions orals, mitjançant la forma escrita que serà lliurada el dia de la presentació oral (80% del 50%). Els estudiants també rebran punts per assistència i presentació en tots els seminaris (20% del 50%). Com a part de les discussions del grup, hauran de seguir les presentacions orals; s'espera que els estudiants que no presentin plantegin preguntes, o comentaris, als que facin presentacions.

Examen Final (50%)

Tindrà lloc entre el 9 i 23 de Desembre de 2011. Serà una prova tipus test amb alternatives múltiples.

Examen de Repetició

L'examen escrit valdrà el 80% i el test oral valdrà el 20%

Les qualificacions de les parts passades en teoria i/o seminaris es mantindran fins al segon examen.

Quan l'estudiant repeteix tot el curs no es manté cap qualificació.

8. Metodologia

Les activitats de classes i la metodologia seran les següents:

- **Lliçons (classes) amb el grup gran (80/160 estudiants).**

La primera gran activitat seran les classes magistrals. Duraran 1,5 hores (80 minuts efectius). El curs està compost de 16 lliçons, cadascuna referent a un tema. L'objectiu d'aquestes lliçons es oferir les claus interpretatives de l'evolució de l'economia global i les seves fases històriques. Els estudiants rebran entre una i quatre lectures per lliçó, de les quals s'espera que en llegeixin almenys una. La selecció de lectures ajudarà als estudiants a comprendre i participar activament en les classes. Els estudiants també són estimulats a formular preguntes o comentaris durant la lliçó.

- **Seminaris en grups reduïts (20/25 estudiants).**

Hi haurà 6 seminaris, un cop a la setmana durant sis setmanes consecutives, des de la tercera setmana del curs fins a la vuitena. Els seminaris duraran 1,5 hores (80 minuts efectius). Cada seminari es dedicarà a un tema específic. Tots els seminaris començaran amb una breu introducció al tema per part del professor; a continuació es formularan un seguit de preguntes (lliurades amb anticipació), per tal que siguin contestades pels estudiants, com a part del grup de discussió. Tots els estudiants hauran d'assistir i participar en el grup de discussió. Els estudiants han de tenir en compte que l'examen final contindrà preguntes relacionades amb els temes dels seminaris.

- **Preparació individual.**

Cada estudiant haurà de llegir almenys una de les lectures suggerides per a cada lliçó/seminari.

- **Preparació autònoma.**

Cada estudiant té la responsabilitat de preparar-se per a l'examen final. Si els estudiants han completat els requeriments esmentats amb constància i honestat estaran en condicions d'obtenir millors qualificacions.

9. Calendari

Setmana	Activitats	IBE-B1 Professor: Manuel Llorca (ML)	ECO/ADE (B1-B2) Professors: Manuel Llorca (ML) i Carles Brasó (CB)	ECO/ADE (B3-B4) Professors: Cristian Ducoing (CD) i Carles Brasó (CB)
Setmana 1	L1 L2	ML ML	ML ML	CD CD
Setmana 2	L3 L4	ML ML	ML ML	CD CD
Setmana 3	S1 L5 L6	ML ML ML	ML i CB ML ML	CD i CB CD CD
Setmana 4	S2 L7 L8	ML ML ML	ML i CB ML ML	CD i CB CD CD
Setmana 5	S3 L9	ML ML	ML i CB ML	CD i CB CD
Setmana 6	S4 L10 L11	ML ML ML	ML i CB ML ML	CD i CB CD CD
Setmana 7	S5 L12	ML ML	ML i CB ML	CD i CB CD
Setmana 8	S6 L13 L14	ML ML ML	ML i CB ML ML	CD i CB CD CD
Setmana 9	L15	ML	ML	CD
Setmana 10	L16	ML	ML	CD